

Тврдења за развојот на децата се однесува на развојот и здравјето на децата и истото е научно поткрепено, на пример, калциумот е корисен за растот кај децата, и/или здравствени тврдења означени на производи, како што се млечна храна за доенчиња и преработена храна на житна основа и детска храна за доенчиња и мали деца.

Здравствени тврдења различни од оние за намалување на ризикот од болест и развој на децата, кои се засновани на нови научни докази.

Не се дозволени следниве здравствени тврдења:

- тврдења кои сугерираат дека здравјето може да биде загрозувано ако не се конзумира прехранбениот производ;
- тврдења кои упатуваат на брзината или на степенот на изгубена тежина;
- тврдења кои упатуваат на препораки на одделни лекари или здравствени професионалци.

Нутритивните и здравствените тврдења можат да се користат за означување, презентирање и рекламирање на прехранбени производи пласирани на пазарот во Република Македонија само ако се во согласност со законските прописи за означување на храната и одредбите од Законот за заштита на потрошувачите. Европската агенција за безбедност на храната е одговорна за верификување на научната заснованост на здравствените тврдења. Оваа евалвација претставува основа за да одлучат Европската комисија и земјите-членки дали одредени здравствени тврдења ќе бидат одобрени да се стават на производот.

Употребата на нутритивните и здравствените тврдења *не треба*:

- да биде лажна, двосмислена или да ги доведува во заблуда потрошувачите;
- да предизвикува сомневање во врска со безбедноста и/или да предизвикува сомневање за хранливата вредност на други прехранбени производи;
- да поттикнува на зголемено конзумирање еден прехранбен производ или да ја осудува преголемата консумација на еден прехранбен производ;
- да истакнува, да сугерира или да имплицира/наведува дека балансираната (урамнотезената) и разновидна исхрана не може да го обезбеди соодветното количество хранливи материи;
- да упатува на промени во физиолошкото функционирање на човечкиот организам кои можат да предизвикаат страв или да го користат стравот кај потрошувачот, преку текст или преку илустративно, графичко или симболично претставување.

Примери за дозволени здравствени тврдења:

- Калциумот придонесува за нормална функција на мускулите;
- Бета-гlukanите придонесуваат за одржување нормално ниво на холестерол во крвта; Магнезиумот придонесува за одржување електролитна рамнотежа; Витаминот Б2 придонесува за нормално функционирање на нервниот систем; Витаминот Ц ја зголемува апсорпцијата на железо и др.

info
02 2457 893
02 2457 895

III Македонска бригада, бр. 20, Скопје
Тел. 02 2457 893, 2457 895
www.fva.gov.mk

Организација на потрошувачите
на Македонија
Водњанска, бб, П. Факс 150, Скопје
Тел. 02 3179 592
e-mail: opm@opm.org.mk
www.opm.org.mk

ОЗНАЧУВАЊЕ НА НУТРИТИВНИТЕ И ЗДРАВСТВЕНИТЕ ТВРДЕЊА

Нутритивните и здравствените тврдења се тврдења кои се употребуваат во комерцијални цели при означување, во текот на презентација и рекламирање на прехранбените производи наменети за крајниот потрошувач. Исто така, се однесуваат и на прехранбени производи наменети за испорака во ресторани, болници, училишта, кантини и во слични големи угостителски објекти.

Означување

Ги вклучува сите зборови, детали, заштитни знаци, маркички, сликовен материјал или симболи кои се однесуваат на прехранбениот производ, а се ставени на пакувањето, документот, известувањето, означувањето, прстенот или на ременот што го придружува или се однесува на ваквиот прехранбен производ.

Тврдење

Ја означува секоја порака или претставување, кои не се задолжителни според законските прописи за означување на храната во РМ, вклучувајќи илустрирано и графичко претставување или претставување со симболи, во каков било облик, со кое се тврди, се сугерира или се имплицира дека прехранбениот производ има одредени карактеристики.

Нутритивно тврдење

Сугерира или имплицира дека прехранбениот производ има одредени корисни нутритивни својства заради:

- неговата енергетска (калориска) вредност и/или
- хранливите супстанции или другите супстанции кои ги содржи.

Под хранливи суйстанции се подразбираат:

- протеини
- јаглехидрати
- масти
- влакна
- натриум
- витамини и минерали
- супстанции кои ѝ припаѓаат или се компоненти на една од овие категории

Друга супстанција значи супстанција која не е хранлива материја, а која има хранлив или физиолошки ефект.

На пример, табелата за нутритивни информации се однесува на прехранбен производ на кој постои нутритивно тврдење „Извор на протеин“, за кое е неопходно протеинот да обезбедува **најмалку 12% од енергијата во храната.**

Нутритивни информации	На 100 g
Енергија	1.136 KJ 268 kcal
Протеини	13 g
Јаглехидрати од кои шеќери	48,8 g 41 g
Масти од кои заситени	2,3 g 0,67 g
Влакна	14,9 g
Натриум	0,425 g

ДОЗВОЛЕНИ НУТРИТИВНИ ТВРДЕЊА И БАРАЊА КОИ СЕ ОДНЕСУВААТ НА НИВ:

- ниско количество енергија
- редуцирано количество енергетска вредност
- не содржи енергетска вредност
- мало количество масти
- не содржи масти
- мало количество заситени масти
- не содржи заситени масти
- мало количество шеќери
- не содржи шеќери

- не се додавани шеќери
- мало количество натриум/сол
- многу мало количество натриум/сол
- не содржи натриум или сол
- извори на влакна
- големо количество влакна
- извор на протеини
- големо количество протеини
- извор на [име на витаминот/ите] и/или [име на минералот/ите]
- големо количество [име на витаминот/ите] и/или [име на минералот/ите]
- содржи [име на хранливата состојка или друга супстанција]
- зголемено количество [име на хранливата состојка]
- намалено количество [име на хранливата состојка]
- лесно
- природно
- извор на омега-3 масни киселини
- големо количество на омега-3
- масни киселини
- големо количество на мононезаситени масти
- големо количество на полинезаситени масти
- големо количество незаситени масти

Здравствено тврдење

Сугерира или имплицира дека постои однос меѓу прехранбениот производ, или групата производи од категоријата на прехранбениот производ или еден од неговите составни делови и здравјето на луѓето.

Типови здравствени тврдења

Тврдење за намалување на ризику од болести
Сугерира или имплицира дека консумирањето на прехранбениот производ, или на групата производи од категоријата на прехранбениот производ или на некој од неговите составни делови значително го намалува факторот на ризик за развој на некоја болест кај луѓето.